

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2023-11-13
Besvaras senast
2023-11-28

Till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)

2023/24:167 Minskad klimatpåverkan från svensk konsumtion

Den 8 april 2022 lämnade den parlamentariskt tillsatta kommittén Miljömålsberedningen förslag om nya klimatmål, mål som alla riksdagspartier ställde sig bakom. Beredningens förslag går ut på att det klimatpolitiska ramverket ska kompletteras med mål om klimatpåverkan från svensk konsumtion och klimatnyttan från export. I förslaget finns även ett paket med förslag på styrmedel och åtgärder för att minska klimatutsläppen från vår konsumtion. Regeringen behöver ta ställning till förslagen innan beslut kan fattas av riksdagen.

Konsumtionsbaserade utsläpp inkluderar en produkts alla utsläpp som sker i alla led innan den konsumeras, oavsett var dessa utsläpp sker, till skillnad från de territoriella utsläppen där man räknar utsläpp inom en viss geografisk plats.

Enligt Naturvårdsverkets siffror var Sveriges konsumtionsbaserade klimatutsläpp 88 miljoner ton koldioxidekvivalenter år 2021. Av dessa utsläpp uppstod 64 procent utomlands. De totala konsumtionsbaserade utsläppen enligt denna uppskattning innebär i genomsnitt 8 ton per person och år för en svensk, vilket kan jämföras med Parisavtalets uppskattning att utsläppsnivån behöver sänkas till cirka 1 ton per person och år.

Storleken på de konsumtionsbaserade utsläppen som sker i andra länder beror på hur mycket vi importerar, hur utsläppsintensiva varorna eller tjänsterna är och hur stor utsläppsintensiteten i landet är där produktionen sker. Detta innebär att vi med vår konsumtion, med vår import och export, och med krav på det vi köper, allt från kläder och smink till mat, bränsle och byggmaterial, kan påverka utsläppen i de länder vi handlar med och från, till exempel Indien och Kina.

Inom Sveriges miljömålsarbete anger generationsmålet den övergripande inriktningen för Sveriges miljöpolitik och pekar på vikten av att nå målen utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sverige, bland annat genom preciseringen ”konsumtionsmönstren av varor och tjänster orsakar så små miljö- och hälsoproblem som möjligt”.

Detta innebär att det inte räcker med att utsläppen inom Sveriges gränser minskar. Även de utsläpp som vår konsumtion ger upphov till i andra länder behöver minska för att undvika en ökad global temperaturökning. Målet

understryker att utsläppsminskningar i Sverige inte får ske på bekostnad av miljö eller hälsa i andra länder, vilket understryker vikten av att följa upp och bekämpa även de utsläpp som orsakas av vår import.

De globala klimatutsläppen behöver minskas snabbt; i dag är vi på väg mot en temperaturökning på 2,5 grader och inte de 1,5 grader som Parisavtalet siktar på. Om detta blir verklighet kommer korallreven att slås ut, miljontals människor att tvingas på flykt, skördar att minska och miljarder av människor att drabbas av vattenbrist. Den kvarvarande koldioxidbudgeten för världen att med 50 procents chans klara 1,5-gradersmålet, är cirka 380 miljarder ton koldioxid. Det innebär att koldioxidbudgeten är helt slut om mindre än tio år om världen fortsätter att släppa ut samma mängd koldioxid som år 2022. I dag ökar utsläppen i stället för att minska.

Både regeringspartierna och stödpartiet Sverigedemokraterna brukar trycka på vikten av att ha ett globalt perspektiv i klimatarbetet och att utsläppsminskningar behöver ske i andra länder än i Sverige. Arbetet med att minska konsumtionsutsläppen handlar till stor del om detta. Mer än 60 procent av dessa utsläpp sker utanför Sveriges gräns.

Flera kommuner och regioner arbetar i dag med mål för att minska konsumtionens klimatpåverkan, men åtgärder behövs även på nationell nivå. Även näringslivet har förstått detta, och numera finns både kompetens och kunskap i många olika led. Det är hög tid även för regeringen att sätta fart.

I Miljömålsberedningens delbetänkande från 2022 finns en hel bukett av förslag på både styrmedel och åtgärder för flyg, sjöfart, upphandling, export, cirkularitet, livscykelanalyser och konsumtionsmål.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga statsrådet Romina Pourmokhtari:

Hur ser statsrådet på Miljömålsberedningens förslag, och vilka åtgärder vidtar statsrådet och regeringen för att minska Sveriges konsumtionsutsläpp?

.....

Katarina Luhr (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch